

Adolf BELTRAN

Quasi un miler de llauradors de l'Horta de València, escridassant-se i discutint acaloradament fins al punt de l'agressió física, poden trencar ja la imatge idíl·lica d'una comarca que s'ha identificat amb la riquesa d'una natura generosa. El passat dia 17 de juny tingué lloc al Seminari Metropolità una junta general extraordinària de la Reial Séquia de Montcada, més de dos-cents anys després d'haver-se celebrat la darrera a l'església parroquial de Foios.

La més antiga de les institucions d'ordenació de les aigües del Túria, tan famoses per la seua especificitat jurídica, afecta més d'una vintena de pobles, des de Paterna fins a Canet d'en Berenguer, dues comarques (l'Horta Nord i el Camp de Morvedre), unes dues-centes mil fanecades d'horts i tarongers i una quantitat pròxima als 7.000 regants. Regida per una Junta de Govern de dotze síndics i el president, la Reial Séquia de Montcada ha viscut molts segles ancorada en una tradició que s'ha fet vella. La recopilació d'ordenances sobre les quals treballa presenta, a hores d'ara, contradiccions i greuges comparatius. I el seu funcionament no és el més adequat als temps moderns i al volum econòmic i administratiu que mobilitza.

Una democratització sospitosa

Els síndics de la Junta de Govern eren designats tradicionalment pels ajuntaments. En les llargues èpoques no democràtiques s'hi havien consolidat persones i sectors socials caracteritzats pel conservadurisme. La celebració de les prime-

res eleccions municipals, amb victòries socialistes als ajuntaments de l'Horta, hauria d'haver permés un canvi de noms i una renovació de la junta. No fou així, i la situació continuà sent la mateixa.

Fa un any i mig es produí una nova elecció de president en la qual fou nomenat Ricardo Ortiz Garibo, un home de Massalfassar d'idees conservadores que complia el requisit de posseir més de trenta-sis fanecades (són pocs els regants que reuneixen aquesta condició) i que guanyà per vuit vots contra quatre l'altre candidat, més progressista, que s'hi presentà.

La preceptiva renovació de quatre síndics que es produeix cada tres anys donava el gener passat l'oportunitat als ajuntaments socialistes per a introduir persones més afins a les seues posicions

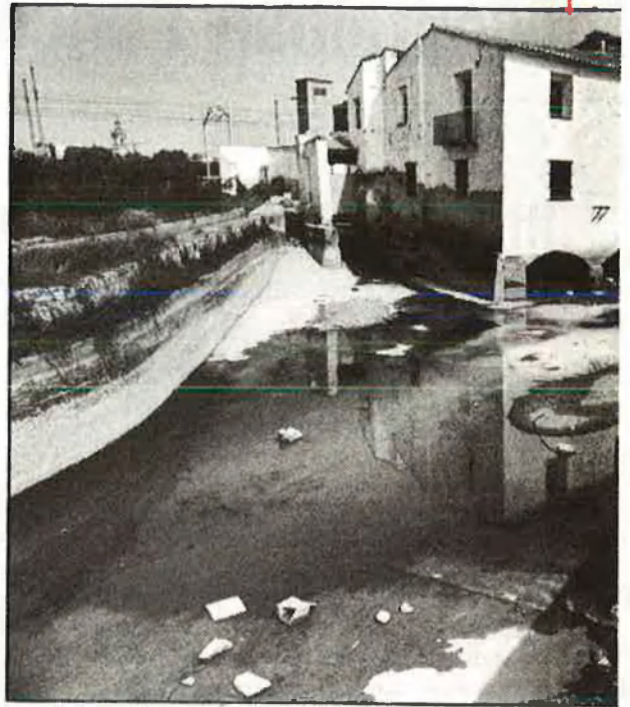
en l'òrgan directiu de la Séquia. Tanmateix, la Junta de Govern aprovà un canvi d'estatuts segons el qual els síndics passaven a ser elegits pels regants. Unes eleccions sense censos, convocades atípicament i realitzades en petites assemblees, permeteren introduir-hi síndics continuistes. Els ajuntaments presentaren contra l'elecció un recurs que actualment està en tràmit.

El president sorprén a tots

La sorpresa vindria provocada per l'actitud de Ricardo Ortiz en fer-se càrrec de la presidència. El que pareixia que havia de ser una etapa més en la continuïtat de la institució esdevingué un traumàtic període d'aclariment. Ortiz demanà comptes al secretari per conèixer l'estat fi-

nancer de la Comunitat. La comptabilitat no li fou presentada fins alguns mesos després i en unes condicions molt precàries.

Decidí, aleshores, encarregar una censoria de comptes el resultat de la qual li fou presentat el 9 d'abril d'enguany. Les conclusions destaquen, en primer lloc, el deficient sistema de control intern i de registre comptable que impedeix opinar sobre els estats financers. L'obligació legal de portar una comptabilitat patrimonial per partida doble ha estat incomplida, i les normes de comptabilitat establides per la Junta de Govern dotze anys enrere són incorrectes. La més cridanera de totes les conclusions és, però, la que fa referència al cobrament de rebuts no justificats per part del recaptador de la Comunitat, inclús en talons nominatius, mitjançant l'ingrés

Una séquia generosa, antiga i conflictiva

Revolució a la séquia

Fran-cesc i Ciscar

La Casa Comuna de la Séquia de Montcada

en comptes aliens a la Reial Séquia de Montcada. De fet, l'aparició de llibretes obertes posteriorment per a justificar diners cobrats abans i set o vuit milions de pessetes derivats cap a comptes particulars, foren les dues causes fonamentals de la proposta d'expulsió del secretari i el tresorer que el president feu a la junta.

La votació de la proposta d'acomiadament del secretari fou aprovada per sis vots contra sis, amb el vot diriment del president. El secretari, Juli Albert Morelló, germà del tresorer,

Vicent Albert, pertany a una família que s'ha repartit durant molts anys diversos càrrecs i ocupacions en la séquia. El 18 d'abril, els síndics de Foios, Massamagrell, Rafelbunyol, Museros, Meliana, Albalat, Paterna i Burjassot signaren una petició de readmissió del secretari per raons «humanitàries» i qüestionant la legalitat de la decissió.

Un grup de regants vinculat a la Unió de Llauradors i Ramaders del País Valencià presentà una denúncia al jutjat d'instruc-

ció número 8 de València perquè s'investigassen les responsabilitats en la gestió econòmica de la Comunitat.

La junta general

En aquell moment fou convocada la junta general que havia estat dos-cents anys inèdita. Anuncis a la premsa i octavilles repartides pels pobles de la comarca incitaren els regants a assistir a la cita. De l'expectació despertada dona testimoni la nombrosa assistència de personal i la

tensió ambiental que s'hi produí.

L'assessor jurídic de la Comunitat, Miguel Garibo, inicià l'assemblea explicant que les conclusions de la censura de comptes poden entrar dins el camp de la malversació de fons. Tot seguit, el president manifestà, entre aplaudiments, la seua voluntat d'aclarir els comptes de l'entitat i possà en consideració dels assistents la proposta de realitzar una auditoria pública sobre l'estat financer de la Comunitat.

Diversos membres de la família Albert intervingueren per defensar-se, entre crits i aplaudiments. Seguidament, l'assemblea votà favorablement l'adhesió de la Comunitat de la Séquia de Montcada a la denúncia presentada davant el jutjat número 8. La tercera proposta sotmesa a votació fou la de no readmetre de cap manera el secretari i el tresorer acomiadats. La cridòria i el desgavell van pujar de to, i van fer impossible prendre en consideració la darrera proposta, que demanava la dimissió dels vuits síndics que havien sol·licitat la readmissió del secretari, entrebantant, així, el bon funcionament de la Reial Séquia. En aquest punt fou suspesa la sessió.

En la junta es va fer evident que la falta de costum participatiu (dos-cents anys és molta abstinència) i la mínima vertebració sindical i organitzativa del camp valencià fan difícil la necessària serenitat per debatre i prendre posició davant els problemes col·lectius. Després de tant de temps, de tanta inèrcia, en la Reial Séquia de Montcada, els elementals i imprescindibles intents d'actualització que s'estan assajant apareixen com una autèntica revolució.